

Notitie

Toelichting SMR op de tarieven OPEN 2025

2 december 2024

Inleiding

Recentelijk bent u door OPEN geïnformeerd over de tarieven van de afvalbeheerbijdrage voor het komende jaar die door SMR zijn voorgesteld. Aangezien er voor sommige producten grote stijgingen in zitten is een nadere toelichting door SMR wenselijk.

Van begroting naar tarieven

Jaarlijks maakt OPEN een begroting van de te verwachten kosten voor het komende jaar. De begroting van OPEN kent 3 belangrijke kostenposten, te weten operationele kosten, systeemkosten en additionele kosten.

De operationele kosten omvat de kosten die gerelateerd zijn aan de activiteiten met betrekking tot de fysieke inzameling en verwerking. Hieronder valt ook het beheer van het landelijk inzamelnetwerk en de middelen. Vanwege een stijging van de loonkosten, verhoging van de veiligheidseisen met betrekking tot batterijen & accu's en lagere opbrengsten van de materiaalstromen wordt er uitgegaan van een kostenstijging van bijna 15%.

De systeemkosten omvat de kosten zoals bureaunkosten, IT, campagne-, marketing- en communicatiekosten. Daarnaast vallen hieronder ook de kosten voor het opsporen van freeriders, het uitvoeren van audits en onderzoeken. Ten opzichte van dit jaar is een gemiddelde stijging van deze kosten begroot van 10%.

De additionele kosten omvatten kosten die betrekking hebben op de uitvoering van het actieplan, zoals o.a. de stimuleringsregeling en Wecycle voor bedrijven. Er verdwijnen nog veel elektrische apparaten in het restafval van huishoudens en bedrijven en wordt een aanzienlijk deel van de elektrische afgedankte apparaten niet gecertificeerd verwerkt. De overheid en ILT hebben van Stichting OPEN geëist om de inzameling te maximaliseren en daarvoor is een tweede actieplan opgesteld, om deze lekstromen te dichten. Deze inspanningsverplichting brengt onherroepelijk een stijging van de absolute kosten met zich mee. Het komende jaar zullen de additionele kosten stijgen met ruim 35%.

Overall leidt dit tot een kostenstijging van Stichting OPEN met 16% naar een totale begroting 2025 van bijna 107 miljoen Euro voor apparaten en batterijen.

Toedeling kosten aan producenten

Voor de operationele kosten vindt de toerekening aan de 70 productgroepen plaats op basis van werkelijke kosten voor inzamel- en verwerkingsfracties. De verwerkingskosten worden sterk beïnvloed door de opbrengstprijzen voor grondstoffen.

De systeemkosten worden aan de producenten toegerekend op basis van een verdeelsleutel die wordt vastgesteld door het bestuur van Stichting OPEN. Voor het komende jaar is gekozen om de kosten toe te wijzen aan de 8 verschillende sectoren waaronder de categorie Overige categorieën waarvoor SMR verantwoordelijk is en uw producten onder vallen.

De kosten voor het actieplan, zijnde kosten voor initiatieven om meer volume in te zamelen worden aan de 70 productgroepen toegerekend op basis van elk het inzamelpercentage en de afstand tot de 65% inzameldoelstelling, oftewel de Distance to Target (DTT).

Door de optelling van bovenstaande kosten worden aan de 70 productgroepen kosten toegedeeld. Om het tarief te bepalen wordt het omslagstelsel gehanteerd. De kosten in een jaar worden gedekt door de afvalbeheerbijdrage in datzelfde jaar. Om tot een tarief per productgroep te komen worden de kosten per productgroep gedeeld door de inschatting van de hoeveelheid op de markt gezette nieuwe elektrische apparatuur voor die productgroep (Put on Market).

De kosten en de Put on Market (PoM) zijn de factoren die het tarief bepalen. Bij gelijke kosten zal een kleine productgroep (lage PoM) een hoger tarief hebben dan een grote productgroep (hoge PoM).

Verrekening voorgaande jaren

Gedurende de afgelopen periode is gebleken dat de kosten van Stichting OPEN afhankelijk zijn van meerdere factoren en dat ook de prognose van de PoM afwijkingen kent. Dit heeft tot gevolg dat er gedurende de afgelopen jaren overschotten of tekorten zijn ontstaan. Op basis van de algemene verbindendverklaring die de overheid heeft afgegeven aan Stichting OPEN dienen deze overschotten en tekorten verrekend te worden in de toekomstige tarieven. In 2024 heeft er voor het eerst verdiscontering in de tarieven plaatsgevonden, waardoor de aan de producenten doorbelaste tarieven lager of hoger waren dan de werkelijke tarieven voor dat jaar.

SMR heeft in 2024 in totaliteit minder budget opgehaald dan er voor dit jaar is begroot. Het verschil werd gefinancierd uit het overschot uit de eerdere jaren. De verklaring voor hogere tarieven kan door de volgende factoren komen:

1. De prognose van de PoM is lager dan eerdere jaren;
2. De kosten van een productgroep nemen toe, door een stijging van de fysieke inzameling en/of door hogere kosten ten gevolge van het succes van het Actieplan;
3. Er is in de voorgaande jaren te weinig geïnd door OPEN. Dit verschil wordt in een jaar ingelopen;
4. Of andersom, er is de afgelopen jaren te veel geïnd door OPEN. Dit verschil wordt ingelopen maar uitgesmeerd over gemiddeld drie jaar om de tarieven stabiel te houden.

Met name de factoren 3 en 4 kunnen voor een behoorlijke impact zorgen.

Bijvoorbeeld voor de professionele koel- en vriesapparatuur (productgroep E01/05) stijgen de kosten voor inzameling, daalt de PoM prognose en is de verdiscontering uit voorgaande jaren negatief. Dit heeft tot gevolg dat het tarief ten opzichte van 2024 met 150% toeneemt. Een ander voorbeeld is meet- en regelapparatuur groter dan 50 cm (productgroep E4/22). Hiervoor stijgingen de kosten van inzameling, blijft de PoM prognose gelijk en is de verdiscontering uit de voorgaande jaren positief. Dit heeft tot gevolg dat het tarief ten opzichte van 2024 daalt met 33%.

Als de trend van factoren 1,2 en 3 alle negatief is, dan kan een productgroep dus veel harder stijgen dan de gemiddelde stijging van de kosten van Stichting OPEN met 16 %. Het SMR-bestuur heeft voor dergelijke producten de stijging laten maximeren op 200% (maar het zal in de komende jaren uiteindelijk wel geïnd worden).

Samenvatting

De tarieven van de afvalbeheerbijdrage per productgroep worden bepaald op basis van de per productgroep toegerekende begrootte kosten gedeeld door de geprognoseerde PoM voor het komende jaar. Indien er gedurende de afgelopen jaren sprake is van een overschot of tekort kunnen deze voor een aanzienlijke verhoging of verlaging zorgen. Dit is per productgroep verschillend, gezien het mogelijke cumulatieve effect van de factoren erin.

Timing

De totstandkoming van de begroting neemt veel tijd in beslag, waardoor de communicatie van de tarieven pas eind november plaatsvindt. Hieronder is de tijdslijn weergegeven voor het proces van de begroting en tarieven van Stichting OPEN:

- Jun/jul : uitvragen en opstellen eerste versie begroting
- Sep/okt : vergadering met bestuurders – bespreking eerste versie van de begroting
- Okt/nov : sector overleggen – bespreking begroting, PoM ontwikkeling en voorbereiden tarieven
- Eind nov : bestuursvergadering – vaststellen definitieve begroting en tarieven aankomend jaar

Adviesraad SMR

SMR behartigt de belangen van alle producenten van elektrische apparaten in de verschillende productgroepen op gebied van circulariteit. Binnen Stichting OPEN is SMR de vertegenwoordiger van 27 productgroepen. Om ervoor te zorgen dat SMR de belangen ook daadwerkelijk vertegenwoordigd, beschikt SMR over een Adviesraad. In deze Adviesraad kunnen producenten en branches meepraten over beleid en kosten als gevolg van de te maken keuzes. Deze Adviesraad is bij de totstandkoming van de tarieven voor het komende jaar ook om advies gevraagd.

Bent u geïnteresseerd om deel uit te maken van de Adviesraad van SMR, dan kunt u zich aanmelden via de link op onze website.